

May 10, 2026

Egels in de leefomgeving

Informatiepakket na de lezing.

Dankjewel dat je aanwezig was bij de lezing! In dit informatiepakket vindt je meer informatie over de egel en wat jij kunt doen om deze dieren te ondersteunen in jouw eigen leefomgeving.

Judith Duinkerken.

**THE
HEDGEHOG
PROGRAM**
RESEARCH & EDUCATION

Checklist: Maak je tuin egelvriendelijk

Een egelvriendelijke tuin hoeft niet perfect of strak ingericht te zijn. Juist variatie, beschutting, doorgangen en een beetje natuurlijke rommel maken een tuin aantrekkelijk en bruikbaar voor egels.

Toegang

- Maak een opening van ongeveer 13 x 13 cm onder de schutting, poort of haag.
- Stem dit af met burens, zodat tuinen samen een veilige egelroute vormen.
- Zorg dat egels niet opgesloten raken in volledig afgesloten tuinen.

Water

- Zet een lage, stevige schaal met vers water neer.
- Ververs het water regelmatig.
- Geef nooit melk; egels kunnen daar ernstig ziek van worden.

Voedsel en insecten

- Plant inheemse bloemen, struiken en bodembedekkers.
- Laat bladeren, takjes en dode plantenresten deels liggen (of maak een rommelhoek).
- Maai gefaseerd en niet alles tegelijk.
- Voer bij als ondersteuning, met alleen voer in brokvorm geschikt voor egels, katten of honden. Geen gemengd egelvoer.
- Geef geen brood, melk, gekruid eten, gezouten voedsel, noten of grote hoeveelheden meelwormen.

Veiligheid

- Gebruik geen slakkenkorrels, rattengif, insecticiden of andere bestrijdingsmiddelen.
- Dek putten, keldergaten, diepe gaten en open afvoeren af.
- Maak bij vijvers met steile randen een uitstapmogelijkheid.
- Controleer voor het maaien, snoeien, bladruimen of verplaatsen van takkenhopen altijd of er geen egel verstopt zit.
- Gebruik liever geen netten op of vlak boven de grond; egels kunnen hierin verstrikt raken.

Schuilplaatsen

- Laat een rustig rommelhoekje ontstaan met bladeren en takken.
- Zorg voor dichte beplanting, hagen of struiken.
- Plaats eventueel een egelhuis of egelburcht op een rustige plek.

Onderhoud

- Laat uitgebloeide stengels staan tot het voorjaar.
- Ruim niet alle bladeren op.
- Werk zoveel mogelijk met de seizoenen mee in plaats van de tuin steeds volledig schoon te maken.

Wanneer help je een egel?

Situaties waarin snel handelen belangrijk is

Niet elke egel die je ziet, is in nood. Egels zijn wilde dieren en kunnen zichzelf meestal prima redden als hun omgeving veilig genoeg is. Toch zijn er situaties waarin snel handelen belangrijk is.

Meestal geen hulp nodig

Een egel heeft meestal geen hulp nodig wanneer hij 's nachts rustig door de tuin loopt, scharrelt tussen bladeren, kort eet of drinkt, of nestmateriaal verzamelt. Ook jonge egels die in de nazomer of herfst actief zoeken naar voedsel, alert reageren en goed bewegen, hoeven niet altijd meegenomen te worden.

Wel hulp nodig

Neem contact op met een erkende egelopvang, dierenambulance of dierenarts wanneer een egel zichtbaar gewond of verzwakt is. Ook een egel die overdag langdurig blijft liggen of rondlopen heeft vaak hulp nodig.

Hulp is ook nodig wanneer een egel vastzit in een net, put, hek, vijver of andere gevaarlijke situatie. Een egel met vliegen(eitjes), maden, veel teken of duidelijke verzwakking moet snel naar deskundige hulp. Piepende jongen buiten het nest zonder moeder moeten ook zo snel mogelijk geholpen worden.

Wanneer help je een egel?

Situaties waarin snel handelen belangrijk is

Wat kun je doen tot hulp geregeld is?

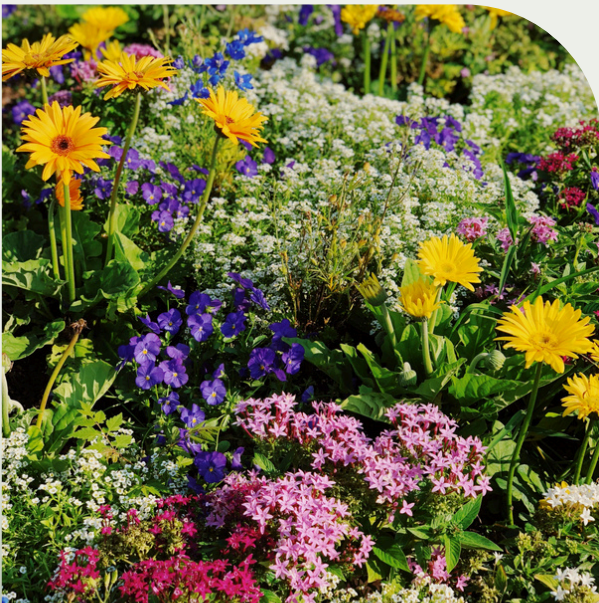
- Draag handschoenen of gebruik een handdoek.
- Zet de egel in een hoge doos met luchtgaten, op een rustige, donkere plek.
- Leg een handdoek op de bodem van de doos.
- Bij een koude egel kun je een lauwe kruik of fles met warm water in een handdoek wikkelen en er bij leggen, zodat het dier zelf kan kiezen of het dichterbij wil liggen.
- Zet een schaalje water neer, maar dwing de egel niet te drinken of eten.
- Geef geen melk, brood, medicijnen, vlooienmiddel of zelfbedachte behandeling. Wilde egels hebben gespecialiseerde zorg nodig.

Bij twijfel: bel altijd eerst een egelopvang of dierenambulance. Liever één keer te veel advies gevraagd dan te laat ingegrepen.

Inheemse Planten

Plant voor insecten, help de egel

Egels eten planten niet als hoofdvoedsel. Ze profiteren vooral van de dieren die in een gezonde tuin leven: kevers, rupsen, wormen, larven, slakken en andere bodemdieren. Een tuin met inheemse planten trekt meer insecten aan, biedt schuilplekken en ondersteunt zo indirect ook egels.

Struiken

Meidoorn, sleedoorn, hondsrood, hazelaar, vlier, vuilboom en wilde liguster.

Voorjaar

Pinksterbloem, look-zonder-look, speenkruid, hondsdrif, gewonde brunel en gevlekt longkruid.

Zomer

Gewone margriet, knoopkruid, beemdkroon, wilde marjolein, duizendblad, slangenkruid, rolklaver, dagkoekoeksbloem en wilde peen.

Najaar

Koninginnenkruid, kattenstaart, echte valeriaan, wilde marjolein en laatbloeiende composieten.

Schuilplek maken

Egelhuis of egelburcht creëren

Egels gebruiken schuilplekken om overdag te rusten, jongen groot te brengen en in de winter in winterslaap te gaan. In tuinen, parken en versteende buurten ontbreken vaak veilige, rustige plekken. Een egelhuis of egelburcht kan helpen, mits het goed wordt geplaatst.

Een eenvoudig egelhuis

Een goed egelhuis heeft een ingang van 13 cm hoog en breed. Een kort gangetje of bocht voor de nestkamer helpt voorkomen dat katten makkelijker naar binnen kunnen. De nestkamer moet droog, donker en rustig zijn en minimaal 50x50x50 cm zijn. Gebruik onbehandeld hout of andere veilige duurzame materialen. Het dak moet regen tegenhouden, maar het huis mag niet volledig luchtdicht worden.

De juiste plek

Kies een rustige, beschutte plek uit de volle zon en uit de harde wind. Zet een egelhuis liever niet midden op een open terras of gazon, maar onder struiken, bij een haag, langs een takkenril of in een rustige hoek van de tuin. Zorg dat er in de buurt water, dekking en doorgangen naar andere tuinen zijn.

Een egelburcht

Een egelburcht is een meer natuurlijke, duurzame schuiltstructuur. In plaats van één los huisje kun je werken met één of meerdere nestkamers die worden geïntegreerd in een groene structuur met aarde, bladeren, takken en inheemse beplanting. Denk aan een natuurlijke heuvel of schuilplek in een tuin, park, voedselbos, berm of openbaar groen.

De Europese Egel

De Europese egel is een nachtactief zoogdier dat van nature voorkomt in onder andere tuinen, parken, houtwallen, begraafplaatsen, bermen, bosranden en kleinschalige halfopen landschappen. Egels leven meestal solitair. Ze hebben geen vaste partner en delen hun leefgebied soms met andere egels, maar ze wonen niet als groep samen.

Leefgebied

Een enkele tuin is voor een egel meestal te klein. Egels leggen 's nachts flinke afstanden af op zoek naar voedsel, water, een partner en veilige nestplaatsen. Daarom zijn doorgangen tussen tuinen, groenstroken en rustige routes zo belangrijk. Een buurt kan veel waardevoller zijn dan één losse tuin.

Water

Water is één van de eenvoudigste manieren om egels te helpen. Zet een lage, stevige schaal met vers water neer, liefst op een rustige plek. Dit is vooral belangrijk tijdens droge periodes, warme zomers en in versteende buurten. Geef nooit melk.

Voeding

Egels eten vooral dierlijk voedsel, zoals kevers, rupsen, larven, wormen, slakken en andere bodemdieren. Een insectenrijke tuin helpt dus beter dan structureel voeren. Tijdelijk bijvoeren kan nuttig zijn, bijvoorbeeld in droge periodes, bij weinig natuurlijk voedsel of in de herfst. Gebruik dan liever brokken voor katten of honden of speciaal egelvoer in brokvorm. Geef geen gemengd egelvoer, brood, melk, gezouten eten, gekruid eten of grote hoeveelheden meelwormen.

Schuilplaats

Egels hebben veilige plekken nodig om overdag te rusten, jongen groot te brengen en te overwinteren. Dichte struiken, hagen, takkenhopen, bladeren, composthoeken, romelhoekjes, egelhuizen en egelburchten kunnen allemaal waardevol zijn. Een te nette tuin biedt vaak te weinig beschutting.

Contact

Website: www.hedgehogprogram.nl

Email: info@hedgehogprogram.com

What's App: 06 21144970